

Lavinkime gramatikos įgūdžius

Kiek daiktų?

Daiktas gali būti vienas, o gali būti keli, daug. Kiek daiktų, žaislų, gyvūnų nupiešta/padėta? Ant stalo padedate vieną daiktą, ir paprašote vaiko suskaičiuoti bei pasakyti kas čia yra. Pvz.: viena šakutė. Pasakius padedate tokį patį daiktą šalia ir vėl klausiate, kiek matai daiktų. Vaikas turi atsakyti dvi šakutes. Svarbu, kad vaikas suprastų, kada reikia sakyti sąvoką - vienas, o kada - viena, kada sakome du, o kada - dvi.

●●● Pabaik sakinius

Kalbėdami žodžius kaitome. Sakome: NAMAS, NAMO, NAMUI, NAMA, NAMU, NAME. Prašome vaiko pabaigti sakinius. Suaugęs padeda ant stalo paveikslėlį ir paprašo vaiko įvardinti kas jame pavaizduota (pvz. akiniai). Tuomet suaugęs pradeda sakinį, o vaikas turi pabaigti jį žodžiu akiniai. Pvz.: Senelis pametė ... (AKINIUS). Jis nemato be ... (AKINIŲ). Radau senelio ... (AKINIUS).

Lavinkime trumpalaikę ir ilgalaikę atmintį

Mokslininkai teigia, kad kalbos sunkumai dažnai susiję su silpnesne trumpalaikę atmintimi. Todėl vaikams, turintiems kalbos sutrikimų, sunku pakartoti negirdėtus ar rečiau vartojamus žodžius, jie lėtai išmoksta naujų žodžių, sunkiai įsimena žodžių reikšmes, klysta vartodami jau žinomus žodžius.

Eilėraščiai ir skaičiuotės

Išmokite naujas skaičiuotes. Jas naudokite žaidimu metu. Išsiskaičiuokite kas pirmas, antras, trečias pradės žaidimą. Važiuodami mašina klausykitės muzikos. Išmokite dainų tekstus bei dainuokite kartu su vaiku.

Naktis - vagis

Išdėliojame 5 - 6 žaislus priešais vaiką ir sakome: „Dabar diena, yra šviesu, žiūrėk“. Paprašome įsižiūrėti ir įsidėmėti, kokie daiktai aplinkui, pavadinti juos garsiai. Jei turime prožektorių, įduokime vaikui ir jis pavadindamas daiktą jį apšviečia. Tada sakome: „Ateina naktis – atslenka vagis. Užsimerk“. Vaikas išjungia švieselę, užsimerkia, o mes neskubėdami paslepiame vieną žaislą. Palaukiame kurį laiką ir sakome: „Išaušo diena. Atsimerk ir pagauk vagį.“ Vaikas, atsimerkęs ir įsižiūrėjęs į likusius žaislus, turi pasakyti, ką pavogė vagis. Jei atspėja – vadinasi, pagavo vagį – ir daiktas grąžinamas. Jei neatspėja, skatiname pabandyti dar kartą ir tęsiame žaidimą su likusiais daiktais.

Švelnukas

Lopšelis - darželis

Keli patarimai, kad vasaros atostogos būtų naudingos vaiko kalbai

Plėskime žodyną

LOTO

Žaiskite įvairius loto žaidimus.
Surask paveikslėlį ir uždenk.

AŠ MATAU...

Ieškokite siūlomų daiktų, žaislų, gyvūnų.
Eidami pasivaikščioti paprašykite vaiko
surasti bitę, musę, vorą, slieką, paukštį, lapą,
krūmą ir pan. Vėliau pabandykite
suskaiciuoti, kiek matėte surastų objektų.

MĮSLĖS

Kai kuriais žodžiais apibūdiname daiktą,
pasakome koks jis yra. Pagal juos nesunku
atspėti, apie ką kalbame. Parodyk/pasakyk
daiktą, kuris atitinka apibūdinimą.
Suaugęs pasako daikto apibūdinimą, o vaikas
turi parodyti arba įvardinti apie kokį daiktą
kalbėjote. Pvz.: Balti, šalti, saldūs, skanūs.
Kas? (LEDAI). Pavojinga, ilga, pikta. Kas?
(GYVATĖ).

Plėtokime pasakojimo įgūdžius

Taigi atostogos tam – puikus metas.
Tyrimais įrodyta, kad knygų skaitymas
susijęs su vaikų komunikaciniais įgūdžiais ir
gebėjimu kurti pasakojimus.

KNYGOS. PASAKOS.

Skaitykite kartu su vaiku, ar vaikui.
Vartykite knygas, žurnalus. Aptarkite
pavaizduotus paveikslėlius. Paprašykite
parodyti nurodytą raidę (pvz.: surask raidę A,
Š, R ir pan.

TEATRAS

Į žmones kreipiamės skirtingai.
Nepažįstamą prakalbiname nedrąsiai, į
suaugusįjį kreipiamės mandagiai, o į vaiką -
draugiškai.
Sugalvokite istorijas ir jas su vaikinkite.

Lavinkime tarties gebėjimus

Jeigu jūsų vaikas patiria tarties
nesklandumų, atkreipkite dėmesį, kuriuos
garsus jis taria netaisyklingai.

Raidės

Sugalvokite kuo daugiau žodžių su pasirinkta
raide, pvz.: S (saulė, sausainis, saldumynai,
stiklas, stalas, sąsiuvinis ir pan.). Žaidimas
baigiasi tada, kai žodžių nebesugalvojame.

Skirtingi garsai

Kai kurių garsų netaisyklingo tarimo
priežastis – neišlavėjusi foneminė klausa, tai
yra, vaikui šie garsai skamba vienodai arba
labai panašiai. Pažaiskite žaidimą, skirtą s ir
š, k ir g, z-ž, r-l diferenciacijai. Paprašykite
vaiko pagauti šias raideles, jums sakant
žodžius su šiais garsais.

Žodžiai su (S, Š, Z, Ž, K, G, R, L)

Sakykite žodžius su garsu Š (pradžioje,
viduryje, pabaigoje), ir tegul vaikas suploja,
kai tik šį garsą išgirs. Po to taip pat žaiskite
su garsu S, Z, Ž, R, L, K, G.

Lėčiau - greičiau

Sakykite vaikui žodžius su tam tikru garsu ir
paprašykite pakartoti, tačiau tegul tai vyksta
žaidimo aplinkoje ar vaikui nuobodžiaujant,
pvz.: keliaujant automobiliu. Įtraukite visą
šeimą – tegul kartoja visi keleiviai, kuo
greičiau arba kuo lėčiau.